

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет механічний
Кафедра іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

професор

«__»

Анжеліка БАТРАКОВА
2024 року

Екз. 7

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Теорія і практика перекладу (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
статус дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / вибіркова)
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))
галузь знань	03 «Гуманітарні науки» (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	035 «Філологія» (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	035.10 Прикладна лінгвістика (шифр і назва спеціалізації)
освітня програма	Філологія (Прикладна лінгвістика) (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	українська, англійська (окремі компоненти)

2024

м.п.

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у студентів знань про напрями в сучасному перекладознавстві; види перекладу; загальнотеоретичні та методологічні питання перекладу; труднощі, що виникають під час перекладу, та способи їх подолання; перекладацькі трансформації; засоби правильного (адекватного) перекладу різних мовленнєвих одиниць і явищ англійської мови українською та англійською мовами; лексико-граматичні, семантичні, а також стильові аспекти перекладу; формування комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та професійної компетенції шляхом залучення до виконання професійно-орієнтованих завдань. Практична мета полягає у формуванні у студентів навичок і вмінь письмового й усного перекладу з англійської мови українською та навпаки в різних стилях літературної мови та формуванні у них лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції, зокрема:

- лінгвістична компетенція передбачає знання мовної системи і правил її функціонування в процесі іншомовної комунікації;

- комунікативна компетенція передбачає здатність сприймати та породжувати іншомовне мовлення у відповідності до умов мовленнєвої комунікації, найважливішими з яких є сфери комунікації, ситуації спілкування з урахуванням адресата і характеру взаємодії партнерів;

- лінгвокраїнознавча компетенція передбачає знання про особливості соціокультурного розвитку країни, мову якої вивчають на сучасному етапі та відповідне уміння здійснювати мовленнєве спілкування (у монологічній та діалогічній формах).

2. Передумови для вивчення дисципліни: для успішного оволодіння дисципліною студенти повинні оперувати знаннями, навичками та вміннями, отриманими у ході вивчення курсів: ОК 01 Культура мовлення фахівця-філолога, ОК 2 Особливості професійного спілкування країн світу, ОК 6 Вступ до мовознавства, ОК 7 Основи інформаційних технологій, ОК 8 Комп'ютерна графіка, ОК 9 Системи управління базами даних, ОК 10 Основи прикладної лінгвістики, ОК 11 Стилїстика, ОК 16 Системи машинного перекладу, ОК 20 Навчальна практика, ОК 21 Навчальна практика, ОК 14 Практичний курс англійської мови.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни		
	денна форма навчання		
Кількість кредитів / год.	11/330		
Семестр викладання дисципліни	(порядковий номер семестру)		
	5	6	7
Розподіл часу за навчальним планом:			
– лекції, год.	–	–	–

– практичні (семінарські) заняття, год.	48	48	64
– лабораторні заняття, год.	–	–	–
– самостійна робота, год.	12	12	56
– курсовий проект, год.	–	–	–
– курсова робота, год.	–	–	–
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	–	–	–
– підготовка та складання екзамену, год.	30	30	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен	екзамен	екзамен

Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати і систематизувати.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови і мовлення і використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

6. Методи навчання:

МН1 – комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – граматико-перекладний метод (вивчення граматичних правил з метою здійснення усної та письмової перекладацької діяльності);

МН4 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН5 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН6 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Для екзамену

Поточний контроль										Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	100
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		

1. Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

2. Здобувач вищої освіти отримує екзаменаційну оцінку, яка обчислюється як середньоарифметична оцінка поточного контролю та письмового екзамену з дисципліни.

3 Умовою допуску до екзамену є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

8. Засоби діагностики результатів навчання:

Опитування, перевірка виконання вправ і завдань, написання самостійних робіт, написання словникових диктантів та перекладів, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, поточне тестування, модульне тестування, іспит.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Література
		очна	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	
5 семестр			
1	ПР Переклад як процес та результат. Розвиток перекладу від давніх часів до наших днів. Поняття еквівалентності, якості та адекватності (вірності) перекладу. Критерії якості перекладу.	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
2	ПР Актуальні аспекти послідовного перекладу. Види перекладу. Лексичні відповідності під час перекладу.	6	1.1., 1.3., 2.1
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
3	ПР Безеквівалентна лексика (БЕЛ) та методи її перекладу. Переклад фразеологічних одиниць.	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	

4	ПР Перекладацькі прийоми. Граматичні прийоми. Членування речень. Об'єднання речень.	6	1.1., 2.1, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
5	ПР Перекладацькі прийоми. Граматична заміна. Переставлення мовних елементів.	4	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
6	ПР Теорія актуального членування речення. Переклад монорем. Переклад дірем.	4	1.1., 2.1, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
7	ПР Лексичні прийоми. Транскрибування. Транслітерація.	4	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
8	ПР Лексичні прийоми. Калькування. Опущення надлишкових слів.	4	1.1.,1.3, 2.1
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
9	ПР Лексико-семантичні заміни. Конкретизація. Генералізація. Прийом модуляції (смиислового розвитку).	4	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	2	
10	ПР Лексико-граматичні прийоми. Експлікація. Компенсація. Антонімічний переклад. Цілісне перетворення.	4	1.1., 2.1, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	2	
	Екзамен	30	
	Всього за семестр	90	

		ПР 48 СР 12 Екзамен 30	
6 семестр			
11	ПР Перекладацькі трансформації. Граматичні трансформації. Актикль, який перекладається. Визначений і невизначений артикли.	4	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
12	ПР Інфінітивні комплекси. Інфінітивний комплекс з прийменником <i>for</i> . Інфінітив подальшої дії. Визначальний інфінітивний комплекс.	4	1.1, 1.2, 2.2.
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
13	ПР Абсолютні номінативні конструкції. Абсолютна номінативна конструкція з інфінітивом. Абсолютна номінативна конструкція з дієприкметником.	4	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
14	ПР Каузативні конструкції.	4	1.1., 2.1, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
15	ПР Герундіальний комплекс.	4	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
16	ПР Визначення, утворені препозитивним положенням. Препозитивний прикметник.	4	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	

17	ПР Препозитивний дісприкметник. Препозитивний іменник.	6	1.1., 2.1, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
18	ПР Визначення, утворені препозитивним положенням. Багаточленна атрибутивна група.	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	1	
19	ПР Препозитивні складові визначення. Препозитивні визначення, виражені фразою (реченням).	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	2	
20	ПР Розбіжність категорії числа іменників. Вживання пасивних конструкцій.	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	2	
Екзамен		30	
Всього за семестр		90 ПР 48 СР 12 Екзамен 30	
7 семестр			
21	ПР Синтаксичні трансформації. Вираження емпізи. Інверсія. Конструкція з передуючим <i>it</i> . Конструкція «відносний займенник». Конструкції з використанням ступенів порівняння прикметників і прислівників. Негативні емпітичні конструкції.	6	1.1., 1.2, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	
22	ПР Вступні речення, фрази та обмовки.	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	

23	ПР Розгорнута група підмета при короткому присудку речення. Суб'єкт дії (підмет) – неістота.	6	1.1, 1.2, 2.1
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	
24	ПР Морфологічні трансформації. Переклад слів, утворених за допомогою суфіксів. Переклад слів, утворених конверсією.	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	
25	ПР Лексичні трансформації. Трансформації, пов'язані з мовними нововведеннями. Явище субстантивації. Переклад неологізмів.	6	1.1., 2.1, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	
26	ПР Трансформації при розбіжності обсягу значень слів. Переклад інтернаціональної лексики. «Хибні друзі перекладача». Переклад деяких дієслів сприйняття та розумової діяльності.	6	1.1, 1.2, 1.3
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	
27	ПР Відмінності у вживанні або сполучуваності слів. Відмінності у вживанні лексико-стилістичних засобів.	6	1.1., 2.1, 2.2
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	
28	ПР Лексична емфаза. Метафора. Метонімія. Синонімічні пари. Фразеологічні одиниці.	6	1.1., 1.2., 2.2.
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	6	
29	ПР Переклад та його коментар. Доперекладацький аналіз тексту. Тематична віднесеність. Мета створення оригіналу (комунікативне призначення вихідного тексту). Мета створення перекладу. Адресат. Композиція тексту. Жанрово-стилістичні характеристики тексту.	8	1.1., 1.3., 2.2

	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	4	
30	ПР Перекладацька тактика. Перекладацький коментар.	8	1.1., 1.2, 2.1
	СР 1. Дати відповіді на контрольні запитання. 2. Виконати комплексні вправи на зняття лексичних та граматичних труднощів перекладу.	4	
	Екзамен	30	
	Всього за семестр	150 ПР 64 СР 56 Екзамен 30	
Разом	Практичні	160	
	СРС	80	
	Екзамен	90	
	Усього	330	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять

- написання доповідей та статей;
- переклад текстів іноземною мовою;
- пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу;
- читання адаптованих і неадаптованих творів англомовної літератури;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до контрольних робіт та екзамену.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення _____

(за потреби)

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1. Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу. Підручник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня першого, другого, третього та четвертого років навчання денної та заочної форми навчання/Дерік І.М. Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2022.246 с.

1.2. Теорія перекладу: для студентів3-4 курсів ф-ту «Референт- перекладач», які навчаються за спеціальністю 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад. авт.-упор. О. А. Кальниченко]. Харків : Вид-во НУА, 2017. Ч. 1. 64с.

1.3. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 304 с.

2. Додаткові джерела:

2.1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.

2.2. Теорія і практика перекладу : навчальний посібник для студентів спеціальності 035 “Філологія” / Г. Г. Єнчева, А. В. Сітко, Л. Г. Буданова. — Вінниця. : Нова Книга, 2023. 296 с

3. Інформаційні ресурси

- 3.1. Теорія і практика перекладу <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5911>
- 3.2. Офіційна транслітерація [Електронний ресурс] // Словник. Портал української мови та культури – Режим доступу до ресурсу: <https://slovnyk.ua/translit.php>.
- 3.3. Словники української мови онлайн [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.worldwidedictionary.org>
- 3.4. English Grammar Links for ESL Students – Available at: <http://www.g1.umbc.edu/~kpokoyl/grammarl.htm>
- 3.5. On-line English Grammar. – Available at: <http://www.edunet.com/english/grammar/toc.html>
- 3.6. The Internet Grammar of English. Survey of English Usage, Department of English Language and Literature at University College, London. – Available at: <http://www.ucl.ac.uk>

Розробник (и):

д.п.н., проф.

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Наталія САЄНКО

«_26_» серпня__ 2024__ року

Завідувач кафедри іноземних мов

к.філол.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

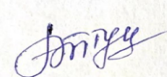
Анастасія ПТУШКА

« 26 » серпня 2024 року

Погоджено Гарант освітньої програми

к.філол.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Анастасія ПТУШКА

«_26_» серпня__ 2024__ року

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2024 р.

Декан механічного факультету

к.т.н., доц

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Олександр ЄФИМЕНКО

«_26_» _серпня__ 2024__ року